

اشکر

فقیر محمد عبیر

اشکر

فقیر محمد عظیم

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

© بلوچی اکیڈمی

کتاب و نام:	اشکر
نہشتہ کار:	فقیر محمد عنبر
سال:	2003
دانگ:	500
کمپوزنگ:	کاشف عمران
شنگ کار:	بلوچی اکیڈمی
چاپ جاہ:	نیونٹاء پرنٹرز سعید احمد روڈ کوشہ
بہا:	کلدار

سر

- ۱- سر کال ۲
- ۲- کلہ ۶
- ۳- حمد ۱۱
- ۴- نعت ۱۲
- ۵- سحر گادانت بنا دانت ۱۳
- ۶- سر بوش ہن شنگ بازیں غماں ۱۴
- ۷- ابید سادہ دگہ چھینے نہ داریں ۱۵
- ۸- ناوئیں دل و افاراں ۱۸
- ۹- آہے زریت دل بود کنت پہ کلہ ۱۹
- ۱۰- من چمد اروں چکلکس ہما ساغتاں پہ ۲۰
- ۱۱- بیامناراھے رُما ۲۱
- ۱۲- سر مگر تہنا او منی جان و جگر ۲۲
- ۱۳- مہد غوتی بے حال کئے ۲۳

- ۱۵۔ منی آرزیں دل نہ ریت ۲۵
- ۱۶۔ نہ داریں من دل، بیشبیں قناتے ۲۶
- ۱۷۔ نعت ۲۷
- ۱۸۔ نہ زانیں تو پہ چہ چو بے سدھ ۲۸
- ۱۹۔ کرتگیں قول، چوں کئے سہرا ۲۹
- ۲۰۔ زبیریں دل چہ سوک، ہوں کاریت ۳۰
- ۲۱۔ نہ لوٹیت نوں دگ، گیشتر تک، غناج ۳۱
- ۲۲۔ آسگیں دل، اوست زبیرانی ۳۲
- ۲۳۔ نعت ۳۳
- ۲۴۔ من، پچھ نیارے سک، جوان انت ۳۴
- ۲۵۔ گنوک انت، پنک، بنتا، رگشیت ۳۵
- ۲۶۔ سوت ۳۶
- ۲۷۔ سوت ۳۷
- ۲۸۔ منی بے دریں، بیگانگئے ۳۸
- ۲۹۔ من برے مست، من برے ساراں ۳۹
- ۳۰۔ زندوں، کوزیت، گوں، جیڑاں ۴۰

- ۳۲ - سوت ۲۲
- ۳۳ - سوت ۲۲
- ۳۴ - تو منی ساہ جان و مہرم ۲۲
- ۳۵ - اپت انر منا کہ نام تئی ۲۵
- ۳۶ - نہ عنیت دل منی آسیں مروچی ۲۶
- ۳۷ - زند گوزیت عنبر پہ عجب تہرے ۲۷
- ۳۸ - مہر ہما مہر و دیدگ و دیستہ ۲۷
- ۳۹ - میر چاکر و کو ہیں رضا ۲۹
- ۴۰ - مہر و میاں گوں دروری گران انت ۵۰
- ۴۱ - عشق عاشق پہ زرد و پہار ۵۱
- ۴۲ - وشد لیں زند و نمیراں شوں انت ۵۲
- ۴۳ - دژمن و جور بہ سگاں ہنکت ۵۳
- ۴۴ - خماریں دیدگانی تئی نہ رویت ۵۳
- ۴۵ - زندمان ۵۵

سرگال

پیدا اور انت۔ ہر کس جُہد و جکانسری کنت۔ مُزءِ
واہگ دار انت منی نزعاً جکانسری ہما بیدرور انت کہ بے موک و ملام
انت۔ پداچاگردءِ اژاندانی یوج انت۔

دنیا ءِ داب انت۔ بے موک و ملام نہیں جکانسری ءِ نہ
ماریت۔ من شری ءِ زانیں :

”تاں زندگِ وُل نیاریں حرید

ہر دیں مریں مار انت منا“

نہ لوٹیں کہ وتی جکانسری ءِ مُزءِ چم وت بہ گندیں۔ بلے چو ہم نا۔ کہ
جکانسری بسٹ گار وگمسار بیت۔ پممشکا۔

”من گوں غماں باٹ وبل وُل“

غم منی درورانے۔ راہ برانے۔ ہمے غماں منی سر پہ راہءِ گہت۔ من
 پہ جکانسریءِ سکیں دات۔ من غماں نہ ماریں۔ چیا کہ غمانی بے
 دروریں مرنے۔ اشکر "انے۔ شے دیمء انے۔ منی گپتارانی دوئی
 چھاپ۔ باریں چاگردءِ کجام اڑاندانی بوج انے۔ شماوت بگش
 ات۔

شے عنبر

.....///.....

کلمہ

راج ۽ پچار لہز انک ۽ زباں انت۔ اگاں راج دیمروی
 بلو ٹیت۔ تو بید زباں ۽ دیمروی ۽ یو دنا کی ۽ درنگاز نہ بیت۔ آشوپنی راجاں
 پہ وتی راہ دربری ۽ وتی زباں زانتانی گراں بہائیں گال وگپتار ۽ شور ۽
 صلاحاں ۽ وتی راہ دربر گرتا۔

چونایا جمال ۽ تماوہدیکہ زوراکی وتی آسرا ریت۔ تو زور
 سگین و اج ۽ محت جاہ جنت۔ دیمروی ۽ راہ پاچ بیت۔ اے گپ سدک
 انت۔ کہ مے راج ۽ تما آشوپ ۽ سکین ۽ باہند پیداورانہ۔ سکین ۽
 درگت ۽ زباں زانتاں مزنیں جکانسری گرتا۔ شہ ہمے شاعران ۽
 زباں زانتاں یک کلانیں شاعرے مے کماشیں واجہ فقیر محمد عنبر
 انت۔ واجہ عنبر شہ ہما شاعران انت۔ کہ آیانی گال وگپتار پہ رندی
 شاعر ۽ لہز انتاں بزانت بلد ۽ جاہ ۽ دارانت۔ اے واجہ ۽ وتی گالانی

کہ لہزائی زانگ بنت۔ اے لہزائی ہمال، ہر تہ کتب، ہوں
 واجہ، شعرائی دپتری بازاشوپی و سکینسی انت۔ راج جنر و سکینانی، یہ
 رویء پہ بچیں شاعری انت۔ پہ شاعری و روحانی شائیم پکار انت۔ اگاں
 روحانی جور شعرائی تھا اور مہ بیت۔ تو انسان و فطری واہگاں، قرار نہ
 ایت۔ مردم گری و دراجیں لڑئی۔ کہ شہ نیچ و بگرتاں مروچی بچی
 واہگاں شہ روحانی آسرائی و شتر ترس دوائے نیست۔ دگہ یک جگی چنے
 ایش انت۔ کہ پد منگیں راج و وہدیکہ دگہ پشتے پادکیت۔ فکری
 ردء پنچو پشت کپیت۔ کہ چگاہ وتی منزل و نہ زانت۔ چوبے رحیں
 پتنگ و ہر چھکس نیر جن۔ نشانگ و نہ کپنت۔

چو دنیا و ایچہ پد منگیں راجاں مے راج و راہم بچیں فکری
 گمراہی و ماں پتات۔ کہ وتی آجوتی و وت واجہی راہ و راہ بنداں سئی و سر
 پد نہ انت دل و کیشٹ بے وڑا نہ زانت۔ اے درگت و راج و قلدکار و
 شاعر اگاں پہ دل سدک وتی زمہ داری و ہمار انت۔ تو بزاں آیاں قوم و
 سر و مز نہیں مہربانی و گرت۔

چو نایا نگد کار قومانی حساب بنت۔ اگاں شہ زباں و شریں گپے
 درکیت تو بجنیں جوں و اکالی انت۔ او اگاں گندگیں گپے درکیت۔

درائیں جسدء رازیاں رسیت۔ پیشکا باید انت کہ زباں زانت زبانہ۔
 گیگ کار مرز بہ کننت۔ وتی قلمء ابابنسی دژمنء بن ؤ نچک نکء چت
 کننت تو مزمنیں سو بئے بیت۔ شکر انت کہ مے کما شیں واجهء اء رءء
 وتی کو پت سبک گرتا۔ اگاں زانت کار ء زانت محکم بیت۔ چون پتجارگ
 نہ بیت۔ پنچو کہ واجه گشیت:

بدے سوج ء وتی عنبر تو باریں

ز مانگ چوں ترا پتجا نیاریت

سکینسی نہیں راج وتی دپتراں پہ گار ؤ گمساری ء نیلیت۔ آ چیز

کہ مردم ء راسکینسی جوڑ کننت۔ بزاں یک نشانگ ءے او پہ آ نشانگ ء دلی
 عشق المی انت۔ چو کہ:

ہمارو چ ء پہ چمداروں خدا کن

یکے اچ من بہ پر سیت چونے باریں

یا پدا:

منی ہازگیں دل نہ بیت دُراہ پہ درماں

خدا کن تئی لاڈی نہیں سر بماینت

بزاں اگاں جزمی و سندی بہ بیست۔ تو سر بندر آئند۔
 بجیت۔ دنیا، راجی زمبرشتاں ہورت بچارئے۔ تو بے گپ دیم، گیت۔
 قومی زمبرشتاں دیم، برگ ہر تہیمیں قربانی دیگ اوٹیت۔
 منی مرگ و زندہ شریدار بیت گوں
 منی محکمیں باسک عنبر بہا بیت
 دلی واہگ، نام عشق انت۔ لہتیں، عشق، جہلانکی نہ بیت۔ گوں
 سرسری چیزئے، ماں گیشیت۔ بلے واجہ عنبر، عشق، نشانگ، آوت
 گندیت۔ چیا کہ واجہ، عشق سک، جہل انت۔
 عشق عاشق، زرد، پہار
 مہر پہ بہا زرت نہ بیت
 اگاں لوٹ، تہا مردم سدک بہ بیت۔ آحریک برے صبر،
 پردگ دریت۔ او منزل، نزدیکی دمان قطرہ آرادست گوں جنت۔
 دژمن، جور، بہ سگاں ہنکت
 تالہ، اوست، وداری تنکد

بینتاں بستہ نمیرا نہیں شوں
 رُژاں ۽ اوتاک ۽ پچاری تنکد
 شاعری ۽ تہا یک گچینی میں چیزے لطافت انت۔ اگر شرنگی
 گالانی گندگ مہ بیت۔ تو بزاں گال بے وڑ انت۔ چوکہ
 زندہ نصیب مرگ پہ اجل
 بے وادہ ۽ مُرت نہ بیت
 جھلیں واہگ پہ افارگ نہ سُرانت۔ واہگانی ٹپ جھل تر بنت۔
 وش نہ بنت۔
 زیبی دل ۽ پہ داڑو ۽
 گرد و برے در بُرت نہ بیت
 واجہ عنبر ۽ وتی شعرانی تہا بازگراں بہا نہیں لغت کار بستہ۔

حمد

کناں تو صیف ترا بے کج و کیا سء
 توئے واجہ حساب و روج و پاسء
 سر و چم انت تئی فرماں مارا
 نہ مناں بیداچ تو کسے ء را
 دل ء واگ ہمیش انت بادشاہء
 یہ گنج مارا خدای ء تچک راہ ء
 یہ رکیں ہر بلاہ و ہر عذابء
 یہ ہاں مشکول مدام کار ء ثواب ء
 مہ ہر راہ ء ردیں شیطان ء مارا
 بہ دے توفیق کناں تو صیف ترا را

نعت

دلِ عِوَاغِبِ مَبِیْشِ اَنْتَ ہر دَمًا ءِ
 کَدِیْں جِی سِر گریں بے تَکِ وَ تَوَارِءِ
 بِہ بُرِیْں مَزَلَاں گِرا نِیْں پَہ شَادَہ
 بِہ گِندِیْں مِیْثِرَبِ ءِ پَا کِیْں دِیَارِءِ
 بِہ بُو سِیْں تِنِی دَرِءِ حَاکِ شَہِ ءِ مَن
 بِہ اِیْتِ بَلْکِن قَرَارِ آ سِیْں دَلِ ءِ رَا ءِ
 بِہ بِنْدِیْں بِنْگِیْ ءِ دَا ئِمِ بِہ نَنْدِیْں
 بِہ رُو پِیْں رُو ضَہِ ءِ شَامِ وَ سَحَارِءِ
 حُدَاتِنِی بَر کَتِ ءِ کَنْتِ زَوْتِ رَحْمِ
 بِہ اَشْکَنْتِ غَمْبَرِیْ اے وَاہِ وَ زَارِءِ

غزل

سحرگاہ انت بناہ انت ہوش و بے ہوش
 مروچی کوش سارتیں دپ نہ داریت
 دوار پیداور انت چہماں پہ راستی
 زریں دریا مگیمی موج کاریت
 منی بوجیک نول انت من تیابء
 بزاں ہارء گوں چولاں ء پتاریت
 نہ نندیں من چشیں نیک کے جہاں ء
 دل ء دوت کنت و دستاے شہاریت
 وقتی حال ء وقتی چہماں بہ نندیں
 خدا آساہت ء بچ برمیاریت
 تو نے تو نے تو نے تو نے تو نے تو نے

غزل

سرءِ ہوش وں شنگ بازیں غماں شہ
 بریں پر کے وتی دردانی گابء
 تسلادت برے زہر انت بہ گندے
 نہ ہیں سرپد رَدیں دنیاۓ دابء
 تناوہدء گوں زندء دست و دروت وں
 بہ گندیں کیگدء تنکہ من و ابء
 دل ۓ واہگ بہ بیت داروپہ دردء
 نہ لوٹیں من چشمیں کارء ثوابء
 مہر رتھیں ڈیک مناپہ جی و جان نوں
 بریں گوں تو وتی چاشک چوں آبء
 مردچاں کپتکون پیشی تڑء شہ

غزل

ابید سراء دگہ چھئے نہ داریں
 ہش لوائے تپوسو غات کئے بیاریں
 پتی نزا اے حشکس پوچھے وا
 ترا ہنوں پکار انت اے تیریں
 نبل بازیں منا رزوائیء دنت
 شمر و ش انت مراء چوکہ چاریں
 جگر کپ انت شہ بازیں ہیر ہاراں
 چشیں حال اے پہ من پرواہ نہ داریں
 جبر پکیں ہمیشہ انت گر بہ منے
 خدازانت من پہ تو بیچ جی نہ چاریں
 دمء بال آرگء جو پہ منا بل
 ڈلگ چیمء دلء سیرء پہ چاریں

ذلیلی واری وُل دیتے بے بیچ
 رگام ۽ سہت ۽ پشت ۽ نہ چاریں
 زبان انت گنگ گوش وُل کرو موش انت
 ژوولی روت کیت دیم ۽ نیاریں
 سما ہوں نیست دنیا ہست نیست انت
 شپاں نیمروچ وروچاں شپ شماریں
 صفا جک وُل وتی عمد ۽ سر ۽ من
 ضلور روچے نہ روچے سوب کاریں
 طبیعت بیچ نہ ترسیت دُم پران ۽
 ظلم سکیں من دیتے شپ تماریں
 عقل ملیں مدای بارت کاریت
 غلامی ہر دم ۽ پر تو میاریں
 فقیری بستگ ات چندی براں من
 قلندر بو تگ و زند شر گداریں

کلات وں اشتگ و ہنگی نشین وں
 گلگ اش تو بے ہنگت نہ داریں
 لگام و ترند داریں تن مہہ سریت
 مگوریں دل وتی زندء شزاریں
 نگاہ انت تنک و تار یکیں جہاں اے
 وتی بیگانگ و ہجآ نہ یاریں
 ہما روچ و پہ چمداروں حد اکن
 یکے اش من بہ پُرسیت چونے باریں

غزل

ناوسیں دل ء آفاراں

کاراں من پہ تو سوغات ء

نیلنت غم منانا ہودیں

ہمباز ہیں کدی گوں شات ء

دوشی نیم شپ ء سہت ء

مست ء کپتگ ءں من یات ء

من پہ سمل ء دیدار ء

زند ء پور یا باہ دات ء

دروتانی منی بانگو اہی

مستاگ گیت منا سرگوات ء

لاکاء در ء سوالیگ ءں

سربیں زوت تنی فریات ء

عنبر چوں پہ نا تراپی

شاں ء کونہ

غزل

آ ہے ز ریت دل بود کنت پہ کلمہ

پیریت سمرء عقل نہ بیت صبر و قرار

آ گوئیں سوب نہ بیت ہنوں ترا

نیا بینت پدا دور کپتگیں ہندو دوار

پڑمردگیں ایم پدا باغ نہ بنت

تنکہ مہ بیت آزر دگیں حب و پہار

بے دادو بندی نشنگ وں عہدء وتی

تنگ آہنگ ات بر تو بے مسکیں ڈگار

صبرے نہ بوت تنکہ پتورا ہے دریت

سوج کئے پہ تو دست ء وتی بوت ادار

دست پُر شیت روتاں گورء بند کپیت

شتم

نعت

من چمداروں چینکس ہما ساہتاں پہ
 کلہے شہ سارتیں سمین ء بگندیں
 منا لوٹتہ واجہ ء دو جہان ء
 عجب تہرے پشان جہین ء بگندیں
 بہ سہڑیت منی آسی میں دل ہمودا
 دیار ء رسول ء امین ء بگندیں
 منی بلڑیں چم گشے سارت بنتیں
 مدینہ ء پاکیس زمین ء بگندیں
 منی بخت انت عنبر کہ واب ء گداری
 محمد شہ ء مرسلین ء بگندیں

غزل

بیا منا را ہے رُما او منی سناہ ء بدل
 واگب ء آج ء سچیت نہیں دل منی تل پہ تل
 وشیایاں گوں غم اور انت زندگی بے حاصل انت
 مر مر میں درداں شمشیں و کنیں عہد ء بغل
 گوسگمیں یاتاں ماریں نابکار موہ ء گوزیں
 شادہانی دوزواہی دنت زہیران ء ذلل
 تالہ ء زنگ ء جنگ ملیں سر ء ڈو بارگ انت
 بے نہیں زند ء شزاروں بیت کدیں ناگت اجل
 سو گہیں قول و قرارانی خیال ء کے کپیت
 گوسگمیں سوب و رگامانی بدے سوج ء چگل
 عنبر اے دروتانی باہند دو بہانی پسو انت
 بزنگمیں شات ء درزگاز ء نہ کنت باور عقل

غزل

سر مگر تہنا او منی جان و جگر
 گوا کپیٹ پر تو بدء تنکین نظر
 زور برگوں وت منی آسیں دلء
 زانیں نہ بیت گڈا تر خوف و خطر
 پروا ملن کسے گماں ء ہم نہ کنت
 پٹے پہ وت جوڑے بے مردے اگر
 بیزاری ء عادت ترار او ار کنت
 ناشات کنت تی زندء ناداں مگر
 غنبر بزور پنت ء پشیمان گشت گمر
 یات ء نہ انت تی ء تی پیشی فکر

غزل

عہدءِ وتی بے حال کنے
 پرچہ منا جنجال کنے
 سوچے دلءِ چوں اشکرءِ
 گوں ناکساں اہپال کنے
 پیگور منی نہ انت آسیت
 حشکءِ منا بے تال کنے
 ناحق جنے دو بہ منا
 روچءِ برے تو سال کنے
 پروشے منی مہرءِ تڑءِ
 نادروران گوں گال کنے
 مہر و وفا ءِ قصہاں

سوت

ہر چہکے ہے تو بیگانہ بیچ زہر نہ گیت اے مستانہ
 ارسانی بدل بیت حوں مگہ افار نہ کشیت دیوانہ
 ہر چہکے ہے تو بیگانہ

درداں نہ ماریت ٹپانی درمان نہ گندیت دورانی
 مہرانی زرائیں آج آہتا ہر وہد سچیت اے پروانہ
 ہر چہکے ہے تو بیگانہ

دل پر شتہ شزارو بیواکیں چوں سگیت شگاناں سوچاکیں
 بزرگ تو بکن اے حال آسرا آزار آ مدے تو دردانہ
 ہر چہکے ہے تو بیگانہ

ہندیک غمانی لاچار انت یاتانی شہاراں گمسانت
 عنبر تو چیا چو بد حالے آباد نہ بیت اے ویرانہ

ہر چہکے ہے تو بیگانہ

غزل

منی ہازگیں دل نہ بیت دراہ پہ درماں
 خدا کن تئی لاڈی میں سر ہمانیت
 نہ لوٹیں دگہ گیشتریں مڈی ءے من
 منی سہنگیں بنگ ءے اشکر ہمانیت
 نہ بنت پاد چست پہ دگہ شمگ ءے تن
 منی گو سہنگیں سوب ءے سبدر ہمانیت
 زہیراں ءے نیلیں پہ تالانی ءے چوش
 منی در تگیں پشک ءے ٹکر ہمانیت
 نہ سوچاں منا کھنگیں بر نش روج ءے
 غمانی سیاہ دیمیں جمبر ہمانیت
 اے دنیا ءے پیگور منا چوں تور انت
 منی سہنگیں دنگ کہ اسپر ہمانیت

منی ہازگیں دل نہ بیت دراہ پہ درماں

غزل

نہ داریں من دل ءِ گیشیں تما ہے
 ہزار نازیں سرءِ سوگند مارا
 مہ ڈوباریں گلےیں حائل پہ چوشی
 دل ءِ چماں دمانے گند مارا
 نہ سنداں اش دل ءِ یاتاں اولی
 بہ دنت کوڑواگاں پر سندا مارا
 بھیگی نشترگاں تیزگاں زہیراں
 نہ پتی بے مُرادیں مند مارا
 بہ بنداں پہر پہ دور ءِ ربیہاں
 نہ انت درکار گداریں زند مارا
 جنے بیگانگ ءِ زنگ ءِ تو عنبر

نعت

سرورِ ہر دوسرا پاکیں رسولؐ
 شافعیؒ و روحِ جزا پاکیں رسولؐ
 بو تگ ات پیداشہ کلاں پیرا
 بوت ختم الانبیاء پاکیں رسولؐ
 محہؒ و پاکیں زمیں شات انت عجب
 بوت پیدا مئی تہا پاکیں رسولؐ
 یثربؒ و مسکین ڈگار چوں جنت
 تئی شہیں نامؒ پدا پاکیں رسولؐ
 عرش و مگرشی پہر بندانت المہ
 آتگ انت روچے ادا پاکیں رسولؐ
 دوزخؒ و آج انت پتو عنبر حرام
 گ...

غزل

نہ زانیں تو پرچہ چو بے سدّ و سارے
 نہ لُٹاں سُرینے نہ دستِ اَشہارے
 اے ارساں پُلّیں شلینے چیا چوش
 پہ کے چوملورے پہ کے بے قرارے
 تنی گوسگیں سوب ترا یات کاینٹ
 شہ دردانی سوکِ اَوتِ اَدیم تہارے
 زہیراں رگامِ ترا مانشاہ
 مروچاں ہمیشہ چو بے تک و توارے
 نہ روت دستِ عنبر گولوں کو ہیں رضاء
 منی بڑگیں دل تو پہنک بے میارے

غزل

گرتگیں قول ء چوں کنیں سہرا
 ناروا دور ء چاری ء گندیں
 گو سنگیں دور ء من مروج ماریں
 ہنوں گیں دور ء باری ء گندیں
 گوڑویں زند ء اندری تاکاں
 من وتی مرگ ء ساری ء گندیں
 منزل ء سرہین چوں پرے ڈولا
 منزل ء راہ ء گاری ء گندیں
 دل سچیت ڈوت ء چست بیت عنبر
 ناویں ساہ ء زاری ء گندیں

غزل

زہیریں دل شہ سوک ء ہول کاریت
 منا مہرنگ چیا ہجاً نیاریت
 منا باور نہ بیت ہنعت پہ راستی
 منا ہینگائے بارگ شماریت
 صلاح و دست پادانی کچک چونیں
 بہ بیت روج ء حداء و ت گماریت
 نہ پروشیں من وتی عمدء تناکاں
 سزاواریں سرء تال آج مہ گواریت
 نمانی ^{بہلکین} چوالانی دیم ء
 نزور و بزگیس دل چوں بداریت
 تمہاریں شپ منی زندء متاع انت
 نہ لوٹیں روشنیں روچے دراریت
 گروناک ء گول غنبر دست نہ روت انت

غزل

نہ لوٹیت نوں چد و گیشتر تگ و تاج
 دل انت پڑمردگ و دروانی آج
 پہ خشکیں نارگ و آہ سردیں آرگ
 تسیگ چوں بیت عشق و جپیں آج
 پہ دیستہ اے پڑے ہر کس میگم انت
 پہ زانت و ہر کس انت کو اس و چمپاچ
 بے نیلیت پہ ساڑو ساری و ایش
 پہ پُرس اچ شے مرید و مست و بالاج
 گشیں عنبر مہ کپ اے در نیام و
 نہ بیت بو جگ پہ چوشی بے سریں چاچ

غزل

آسگیں دلِ عاوست زہیرانی و دارانت
ناکسِ عابدواہی ءِ گوناب نہ گردیت

بدکاریں جہاں ءِ دلہڈی چے ربیہ چے
محرم ءِ پیگوران منی تاب نہ گردیت

پہ شات مُراداں کنیں کوڑو ءِ جوکہ
زانیں تئی بیزاری ءِ پہ داب نہ گردیت

پیری و مُریدی بہ بیت زرد ءِ اگاں لیکہ
سوالی شہ درء المہ بے ثواب نہ گردیت

فکرانی شہاراں غم ءِ اندوہ ءِ پہاراں
مہرانی نمیراں نمہ داب نہ گردیت

پولانی ردء مر میں درد ءِ دل ءِ پیچیت
یاتانی درنگاز ءِ جُہر جواب نہ گردیت

نابودیں غم ءِ ناگتیں یاتانی کدریگاں

غزل آتش

نعت

مرادانی وطن و ش و ابگیں زید
 مدینہ منورہ پاکیں دیار انت
 پہ دیدہ سبز رنگیں گنبدیکہ
 منی دل بے قرار سک بے قرار انت
 خدائی نور و رحمت پہ جہاں
 مروچ ہر نیمگہ شون و شہار انت
 بہ بیت زیارت نصیب پاکیں درعتی
 پرے موہہ منی دل بے قرار انت
 توئے مولا توئے والی توئے شہ
 غریب عنبر تنی نامہ میار انت

غزل

گنوک انت میسک بختاور گشیت ہر کس منی نزع
 غمانی بے بنیں چولاں گول دست و کینگ و داری
 و چار انت سکیاں چونیں نہ چارایت شرمی و کسے
 چشیں موہ و حد اشا ہیں بلے پہ ناکساں میاری
 دراجیں مدت نے گوشتہ گول اے مل و سر و پیاں
 نہ دیتے بیج بدیں عیب نے درانی و چد و ساری
 پے حال و گل و بال وں کہ دادانی در و برحتہ
 حساب و کیش میا انت کدیں و بیت مے باردی
 نہ ترسیت بیج نماں زانا کہ زور اکیں سر و دیتہ
 نہ منیت چو کہمن گندیں پہ حشکیں منت و زاری
 مہو اندہ کہیں غنبر نہ دیتے مزہ کلماں و
 صدانی صد چشیں ساہت گوزیت پہ ناہ و آزادی

سوت

جگر کپ انت دل وں سوختہ کباب انت

منی دیوانگی پر من عذاب انت

شپاں دراجیس من گوازیں نہیں گوں آہاں

گشے مہرانی نوبت بے گواہاں

غم و دردانی درماں بے ثواب انت

منی دیوانگی پر من عذاب انت

جنے قول و قرارانی تو گپ ء

نہ چارے دا تگیں داغانی ٹپ ء

زہیرواری منی عہدانی داب انت

منی دیوانگی پر من عذاب انت

منے حال ء مگراش من تو بھست ء

شزاریں دل نہایت ہنگہ من دست ء

کہیں غبر تنی سوچ بے جواب انت

منی دیوانگی پر من عذاب انت

سوت

او منی ماہ جبیں	و منی ماہ لقا
تو مہواش من جتا	ترا سوگند سر ۽
تو منی مہر ۽ پہار	تو منی زرد ۽ توار
تو منی سادہ دربر ۽	ترا سوگند سر ۽
تو منی زندہ ۽ نشان	تو منی حُب ۽ زباں
تو منی اوست ۽ برے	ترا سوگند سر ۽

تو مکن دیم ۽ اتہار

تو پھ من دست ۽ شہار

تو مرادے ۽ غبرے

ترا سوگند سر ۽

غزل

من بے دریں بیگانگے
 عشق و چوک پروانگے
 یاتانی جہلائیں زرء
 در پہ دریں مستانگے
 مہر و وفا یانی بدل
 درد و غم و روہانگے
 ناکام میں ارس و پوڑی
 کے گشیت ڈروانگے
 مہر و نماہیں نیادی
 نیاریت خرید دیوانگے
 آشکھیں و اب انت مروچ
 پوچ و پتار افسانگے
 سار تیں سمین و گوں مجن
 گیبجیت دل و پترانگے
 مہر کنوکی رستگے

غزل

مین برے مست و مین برے ساراں
 نہ مراد زندہ گوں گمر و داراں
 بندی آں داتگیس زبان و مین
 گوستگیں یاتاں گوں دل و داراں
 ناگتیں درود اے باری و دورانت
 مین گنوکاں کہ تالہ و ناراں
 مہر بدنام مین جہان و چوش
 بے وفایانی نا شترین کاراں
 مین کہاں یات و گوستگیں دور و
 چوتبار دبیس گوکر و گواراں
 مہرین درد و درورے عنبر
 شاد و موہ و شہنگجا بیاراں

غزل

زندوں گوزیت گوں جیرہاں

سوچ انت منا تزن و شگاں

کوش و مردء داریں بیرگہ

کنگ انت منی ہنوں زباں

زائیں لگور نہ وں دلئے

بیا انت ہما پاس و دماں

پیرء گرگ پہ وار بیت

چاریں پہ روج و ساہتاں

باور نہ بیت چوں بوت کنت

بدکار بہ بیت کلئیس جہاں

کائے منی توارء اگاں

ایش انت مٹی ڈس و نشاں

تہا زہرا ور انت

کیگی

سوت

گناہگاروں چینکس اہل بیا منا ڈس
 توشہ من شزارے چیادیم تہارے
 مکن ہنچین ترانا منی واب مانا
 منی زردے توارے چیادیم تہارے
 منی زندے ارماں منی دردے درماں
 اگاں تو پچارے چیادیم تہارے
 منی شادہ ۽ بر مرادانی آسر
 اوست ۽ شہارے چیادیم تہارے

بیا باریں عنبر

منی دوست درور

گنوکے کہ سارے

چیا دیم تہارے

سوت

کچیں یات ء ہر دیں وتی دلبرِ یگ ء
تو گوارانت دو کیں چم پو جمہرِ یگ ء

نہ انت درد ء درماں ز جیر ء درنگاز

مرادانی ایچہ منی مہر ء شو باز

شمو شمس نماں سا بگ ء مہپرِ یگ ء

کچیں یات ء ہر دیں وتی دلبرِ یگ ء

بریں پر کئے ء دلبر ء جور ء گاب ء

نہیں پوہ من ناشریں دور ء داب ء

بزو وریں پدا اگدا ء ڈوبرِ یگ ء

کچیں یات ء ہر دیں وتی دلبرِ یگ ء

نہ گندیں گداری اگاں ماہ جبیں ء

کنیں گوں سلام ئے گوں ساریں سمیں ء

گہریں منت ء من گہین غنبرِ یگ ء

کچیں یات ء ہر دیں وتی دلبرِ یگ ء

سوت

منی دوست و جانی منی زند گانی
غمانی دوائے تو چیا نیائے

بہارانی موسم سوادانی مولم
امل تو کجائے تو چیا نیائے

اے پلانی وژ یو کیوتانی کو کو
تواش من جتائے تو چیا نیائے

اے نودانی شترگ زبادانی دز نرگ
دل و اندرائے تو چیا نیائے

منی ساہ و گینے شہ کلاں گچنے
منی ماہ لقائے تو چیا نیائے

زہیر واریں غنبر تئی دوست و درور

مروج رگوائے تو چیا نیائے

غزل

تو منی ساہ و جانی و محرم
 تو منی دوریں منزل و آس
 تو منی پللیں و ابگانی شوں
 تو منی واب و شیر کنیں مانا
 تو منی دوست تو منی ہمد
 تو منی زگریں و ابگانی ہتم
 تو منی مہرے بے تیاہیں زر
 تو منی اوست و لیکہ و الم
 تو منی زگریں و ابگانی ہتم
 تو منی چوں کنیں درشم
 تو منی گہت مرادانی

غزبرائے زندے سو گہیں پاساں

پر جہاں بوتیاں زراں انت چم

غزل

لپٹ انت مناکہ نام تئی
 چوں کیت دپء نام ئے دگہ
 دل پر تئی مہراں زریت
 نیا دے بلے تام ئے دگہ
 بے باوریں دنیا ء داب
 صُحْب ئے دگہ شام ئے دگہ
 عہد ء رزیں کل انت ایتک
 شالہ بہ دنت بام ئے دگہ
 سانکل ربیہ ء درلکشت
 چیر انت ردء دام ئے دگہ
 تو دیستگاں کیف ء ملار
 مہر ء بلے جام ء دگہ

غزل

نہ منیت دل منی آسیں مروچی
 ہنوشاں قدّہاں تا سیں مروچی
 گشنت بوجیت درءِ دادانی حائل
 نصیبِ ءِ مادی چکا سیں مروچی
 وتی من ءِ ادا ابدال انت ہر کس
 بد و نیکانی تپا سیں مروچی
 جتاں بیگانگ ءِ زنگ ءِ کدی ما
 وتی بد واہ وتی برا سیں مروچی
 زبیری زیمیل ءِ پر بند ءِ چینکس
 بکندِ عتبر دی کو ا سیں مروچی

غزل

زندگوزیت عنبر پہ عجب تہرے

یک دم ءِ شات گو پہ من لک انت

من گل ءِ بال وں نابکار دہرے

شادہ وں بہر و شات منی حق انت

سو گہیں موہ و ساگی میں نوبت

اے سرے پہر و آسے شک انت

من دل ءِ جزم کہ برنگوں بازی

ناشریں تالہ میاںجی ءِ نک انت

چونہ زانیں کہ اے منی باہ انت

پاد کپیت دیم ءِ و پدا چک انت

غزل

مود ہو مہرؔ دیدؔ آ دیستہ
 چو شمشک نہ بیت پہ پادترپوں
 زند دو روپئی گوزیت ہرچوں بیت
 منزلؔ عشوں نہ انت ہاں سیوتماں
 مر مرین درد کے نچست بیت ہنمت
 ہانڈیں لپؔ آ دروراں پنہاں
 تر و تھیں اس نیاؔ ہاہوہاں
 فوس شہینگ نہ بدت پہ سبے پشاں
 من نیاں ڈیبہ شہ جاورؔ غنبر
 نیٹ شزاراں شہ ہازیں چوبتاں

غزل

سیر چاکرے کو ہیں رضا
 گرمی گول آگتے چریت
 پل سر پتلیں پہ چارگے
 دستے جنے تو گیمریت
 یاتے نمیرا نہیں کلات
 چم پرتی مبراں زریت
 سر میں مرادے منزلے
 دل پہ نیادے انزیریت
 آس واہگے بنے داتلیں
 وہدے بلیت وہدے مریت

غزل

مرءِ میلاں گول دروری گراں انت
 اے سری گراں و آسری گراں انت
 زند با بوٹیں ناگتیں مرگ و
 منزل و شون و راہ بری گراں انت
 نام تہی نقش من چند نہیں تاکاں
 اندر و پول سومری گراں انت
 واہگ انت ماہیں درو تم و سیوت
 سنت و بارہ شاعری گراں انت
 قدح و پرورش غنبری شمین انت
 نوک سریں دود و دروری گراں انت

غزل

عشق عاشق ۽ زرد ۽ پھار

مھر ۽ بہا زرت نہ بیت

زند ۽ نصیب مرگ ۽ اجل

بیدو ادہ ۽ مُرت نہ بیت

یات ۽ نمیرانیں رگام

گواچی نیاد ۽ عُمرت نہ بیت

مزل مُراد ۽ گواہ نہ بیت

شہ و اہگ ۽ دل زرت نہ بیت

زخمی دل ۽ ۽ ۽ دارو ۽

گر ڈوبر ۽ در بُرت نہ بیت

عنبر غم ۽ دوز وای ۽

شہ و اہگ ۽ بیخبر رت نہ بیت

غزل

و شد لیس زند و نمیران شوں انت

جاور و توشان و ز بہنت شہر شہ من

مولماں گار انت ز بیری پر بند

قدح و پرورش و ملار انت دہر شہ من

تاہنی نو دگول سمین و در و تان

شادہ و موہ انت مروچی زہر شہ من

سو گہیں رُژن و نماہیں در و شم

مہر و شوہاز و نہ زوریت بہر شہ من

جی ہماروچ کہ بہاتان نیادی

عبرائے جوں نہ بندیت پہر شہ من

غزل

دُژمنِ جورِ عَہِ سَگالِ ہنکت
 تالہِ اوستِ وِ داریِ تنگد
 تانہی نودنہ گوارِ انتِ پَما
 زندِ تیلانکاں شِزاریِ تنگد
 پَ کہیبِ پادے دریتِ سارتیں سمیں
 شادہِ کلِ انتِ میاریِ تنگد
 مہرِ ہوشامِ انتِ خمارِ چماں
 قدحِ پُروشِ ملاریِ تنگد
 بنیتاں بستہ نمیرانیں شوں
 زُزنِ اوتاکِ پچاریِ تنگد
 تو گرے منجِ مناں پَ انکل
 عنبرِ اے جاکِ خطاوارِ تنگد

غزل

خُماریں دیدگانی تُوں نہ روت بیدگندگِ لالائے
 شموشگ چوں بنت و شمسِ نیا دو نند کساں سالائے
 نہ گندانت نَزائیءِ چم وں، شپاں دراج و تہار و نکمیں
 کدیننت ہازگیں ٹپاں۔ پدا شہم بامِ استالائے
 سُرئی یاتانی پدگیری، مناپہ ترانگِ گجیت
 ہیر و اریں دلِ اوست انت مروج تو ہاں بیتالائے
 دراکنت شادۃ ماہے۔ مرادِ منزلِ سرہیں
 نہ گندیت درورے ہنچیں بہ دنت سونجِ زباد مالائے
 گوزیت غنبتما میں زند پر اساہ گیرِ مہنتِ
 و داری بے تناوہدِ سلامِ بیت شکر گالائے

زندمان

کاریت زبیرہ کی زیباں	شیوان گیابی تلو سیت
پہ ماہکاں پہ ماہکاں	ننچیں شپانی آحرء
مہمیز کنت زندہ شام	نادسرین زردء گلشک
پہ زندمان پہ زندمان	ہوشامیں خمیزے انز ریت

گوستگین یا تاں کے کپیت عنبر
 سو گہیں رژن گواچن ء پول کن
 ستگگ ء بریا نیں دل ء حال ء
 چوٹ بروت نتھا ء جن ء پول کن

.....///.....

فقیر محمد عنبر 8 فروری 1935ء ماں گرمکان

ہنجلورء ودی بوت۔ آئی ء اے کتاب نوشتہ کرتگ

انت: لیب وگوازی، اشکر، شوہاز رزمیہ، تاریخی نظم،

نمیران، رژن ء شہار، من پہ اویتاں۔

فقیر محمد عنبر بلوچی اکیڈمی کوسٹہ ء عزت

اکیڈمی ہنجلورء ہم باسک انت۔